

THOMAS MERTON

GORA SEDMIH POLIC

Zbirka BOŽJE OKOLJE
36. knjiga

Thomas Merton
GORA SEDMIH POLIC

© Izvirnik: The abbey of our Lady of Gethsemani c/o Curtis Brown, Ltd,
Ten Astor Place, New York, N Y 10003, USA

© Slovenska izdaja: Družina d.o.o.

Prevod: Majda Capuder

Spremna beseda: Andrej Capuder

Strokovni pregled: Janez Zupet

Jezirovni pregled: Monika Vodeb

Oblikovanje: Tone Seifert

Prelom: Družina d.o.o.

Izdajatelj: Družina d.o.o.

Za založbo: dr. Janez Gril

Tisk: Schwarz d.o.o.t

Ljubljana, 2006

Vse informacije o knjigah založbe Družina dobite na spletni strani:
<http://www.druzina.si>

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in uni verzitetna knjižnica, Ljubljana

929 Merton T.

MERTON, Thomas, 1915-1968

Gora sedmih polic / Thomas Merton ; [prevod Majda Capuder ; spremna beseda Andrej Capuder]. - Ljubljana : Družina, 2006. - (Zbirka Božje okolje ; knj. 36)

ISBN 961-222-565-6

220306176

*»Kajti povem vam, da more Bog iz teh kamnov
obuditi Abrahamu otroke.«*

(Mt 3,9)

**CHRISTO
VERO
REGI**

PRVI DEL

Prvo poglavje: »Zemljo krast«

Na svet sem prišel med prvo svetovno vojno v nebesnem znamenju vodnarja, na zadnji dan januarja 1915, v senci francoskih gora ob španski meji. Rojen po Božji podobi, svoboden po naravi, a vseeno ujetnik svoje nasilne in sebične čudi, pač podoben svetu, v katerega sem vstopil. V svet, ki je bil prava podoba pekla, obljuden z meni podobnimi bitji, ki so Boga ljubili in hkrati sovražili. In čeprav rojeni za to, da bi ga ljubili, so živeli v strahu z brezupnimi in nasprotujočimi si željami.

Nekaj sto kilometrov stran od naše hiše so v okleščениh gozdovih ob Marni iz blatnih jarkov pobirali vojake, ki so gnili skupaj s konji in razbitimi topovi.

Moji starši so bili ujetniki tega sveta; zavedali so se, da mu ne pripadajo, a pobegniti mu vseeno niso mogli. Bili so in niso bili od tega sveta, a ne zato, ker bi bila oče in mati svetnika, pač pa zato, ker sta bila umetnika: pristen umetnik pa je dvignjen nad običajni svet in hkrati še zmeraj priklenjen nanj.

Moj oče je slikal v Cézannovem stilu. Razumel je pokrajino južne Francije, tako kot jo je Cézanne. Imel je zdravo in zelo uravnovešeno vizijo sveta. Občudoval in spoštoval je osnovne strukture, razmerja med snovmi in vse tisto, kar vtisne svojski pečat v vsako stvaritev. Njegova predstava o svetu je bila čista in prežeta z vero, zato tudi ni bilo okraskov ali odvečnih prituklin na njegovih platnih: umetnik, ki spoštuje moč Božjega ustvarjanja, dopušča, da se Bog izpričuje že sam po sebi, brez posrednika. Moj oče je bil zelo dober umetnik.

Ne oče ne mati nista bila obremenjena z majhnimi, namišljenimi predsodki ljudi, ki se jim motajo po glavi samo avtomobili, filmi, vsebina zmrzovalnikov, pisanje in besedičenje po časopisih in morebitni zakonski brodolomi pri sosedih.

Po očetu sem podedoval njegov način gledanja na življenje in poštenost, po materi njeno nezadovoljstvo z umazanijo tega sveta in okretnost duha; po obeh sposobnost za delo, domišljijo, veselje do življenja, lahkotnost izražanja. Obdarjen z vsemi temi lastnostmi bi se lahko razvil v neke vrste lokalnega vladarja, če bi svet okoli mene živel po nepotvorjenih normah. Nikoli tudi nismo bili premožni, toda vsak norec ve, da denar ni nujno potreben za uživanje življenja.

Če bi bilo res, kar večina ljudi jemlje za samo po sebi umevno, namreč da je za srečo dovolj, če zgrabiš ponujeno stvar, če vse vidiš, če sleherno izkušnjo pretreseš in se nato pogovoriš o tem, potem bi bil jaz zelo srečen človek, pravi duhovni milijonar že od zibelke naprej in vse do danes.

In če bi bila sreča odvisna samo od naravnih darov, potlej ne bi v letih, ko sem se prelevil v moža, nikoli stopil v red trapistov.

II

Oče in mati sta prišla iz skrajnih koncev zemlje v Prades. Tu sta se sicer nameravala ustaliti, a sta ostala le toliko, da sem se rodil in se postavil na lastne nožice; in že sta se spet selila. Tako sta nadaljevala svoje dolgo potovanje, jaz pa sem ga začel; za vse tri pa se je tako ali drugače končalo.

Oče je sicer prišel z drugega konca sveta, izza širnih oceanov, toda fotografije Christchurcha na Novi Zelandiji, kjer se je rodil, so bile zelo podobne tistim iz londonskega predmestja, morda so bile malo svetlejše. Več sonca je na Novi Zelandiji in mislim, da so ljudje tam bolj zdravi.

Oče se je pisal Owen Merton. Owen je bil priimek po družini njegove matere, ki je nekaj generacij živela v Walesu, čeprav je po mojem njihov rod prihajal iz škotskih nižin. Oče mojega očeta je bil učitelj glasbe in pobožen mož, ki je poučeval na katoliškem kolidžu v Christchurchu, na Južnem otoku Nove Zelandije.

Oče je bil obdarjen z močno življenjsko silo in bil je neodvisnega duha. Ripovedoval mi je, kako je živel po ovčjih farmah v deželi, posejani z griči

Spremna beseda

THOMAS MERTON, ČLOVEK NA MEJI

Avtobiografiji Thomasa Mertona (1915–1968), ki pod naslovom *Gora sedmih polic* prihaja – dokaj pozno – med slovenske bralce, je težko kaj dodati. Avtor je v njej popisal vso razgibano pot, ki ga je vodila od rodne Francije, kjer je prišel na svet kot otrok ameriških staršev, preko šolanja v Angliji do končne nastanitve v Ameriki, kjer je po končanih študijih književnosti, kot že obetaven pisatelj, postal profesor na frančiškanskem kolidžu v Bostonu. Vmes pa vsa viharna doba mladolenika in mladeniča, ki se išče, na potovanjih po Evropi in Ameriki, v dogodivščinah, ki ne bodo nikoli popisane, ker jih je prekrila sramežljivost pisatelja in spokornika. In slednjič v boju družbenega in duhovnega nauka, kjer je nad komunizmom zmagalo katolištvo in ga skozi pravcati »spust do pekla« pripeljala do trapistovskega samostana v Kentuckyju, kjer je v samotni zimski noči potrkal, že drugič v življenju, in v njem ostal, tokrat za zmeraj. Za zmeraj? Potem ko smo sledili odisejadi, ki nam jo prikaže pričujoča knjiga, potem ko smo bili priče razburljivih dogodivščin in pozkusov, filozofskih, političnih in eksistenčnih, pri katerih sta trpela »duh in koža«, si skupaj z avtorjem oddahnemo. Očitno gre za zgodbo s srečnim koncem, tako redko v tem stoletju, še posebej v tistem usodnem letu, ko je Amerika vstopila v svetovno vojno in so mladega Mertona kot po naključju izvrgli na vojaškem naboru. Denimo, da ga je čakal težji, bolj usodnostni vpoklic, in da je njegovo dolžnost do domovine častno izpolnil njegov edini brat, ki je na bojnem polju padel kot letalec. S to presenetljivo izravnavo na božji tehtnici se pričujoča avtobiografija tudi zaključuje: *Moj post kot vrba joče k tvoji žari*, zapoje pesnik-meni svojemu bratu, v prepričanju, da je »Kristus umrl za naju dva«. Od tedaj dalje se zdi, da je Mertonov obračun s

svetom zaključen, v tihoti svoje trapistovske postojanke, imenovane *Getsemani*, bo skušal izbojevati večni boj samotnika, ki išče sebe, da bi se našel v Drugem.

Rekli smo zgodba s srečnim koncem. Koliko jih je med nami, ki ne bi kdajpakdaj zahrepeneli po samostanski tihoti, po idili meniha v celici, ki moli in dela, obrezuje vrt in neguje dušo, ki ponoči poje latinske psalme in že vnaprej uživa blaženost, ki jo je Bog obljubil svojim izvoljenim! A tu se nam v grlu lahko zatakne. Suhi pripis, ki ga je avtor postavil kot zaključek svojega pisanja, češ da gre za »konec knjige, ne pa iskanja«, *Sit finis libri, non finis quaerendi*, nas svari pred prehitrim zadovoljstvom, naj si bo estetske ali etične narave. Če si je Thomas Merton obetal zgolj mirno življenje kontemplativca, to je meniha, zazrtega v Boga, je slabo računal z darovi svoje narave, ki se tudi v tako imenovanem nadnaravnem redu niso pustili kar tako odpraviti. Za to so poskrbeli tudi njegovi nadrejeni, ki so hitro spoznali, s kako nadarjenim novincem imajo opravka. Brat Louis, kot se je glasilo njegovo novo, samostansko ime, je moral kaj kmalu popustiti grablje in srp in se s kmečkih opravil, ki neizogibno čakajo slehernega meniha, povrniti k pisalnem stroju, ki se mu je namenil dati slovo za zmeraj. Znova je tu tisti usodni »za zmeraj«, ki je taka uganka za razmišljujočega duha, podvrženega Absolutnemu: kaj se ni sam veliki Avguštin do smrti povračal h grehom svoje mladosti, ki jih je tako genialno poveličal v svojih *Izpovedih* in jih na starost uporabil za gradivo najbolj čvrstih katoliških dogem, o svobodnem dejanju, milosti, predestinaciji, izvirnem grehu itd? Mertonova avtobiografija, ki jo mnogi primerjajo z Avguštinovo, nosi prav ta pečat in sporočilo, ki ga skušamo izluščiti iz kasnejših avtorjevih del: sporočilo, da so mlada leta tisti temelj, na katerem se zida vsaka osebnost, vredna svojega imena, najsi bo v hrupnem svetu tekmovalnosti in strasti, ki človeka povzdignejo, a tudi sesujejo, ali pa v umaknjenem svetu najstrožjega samostanskega reda, kjer vladata molk in tišina in so taiste strasti privite na najmanjši možni ogenj, a še vedno žive, kajti neuničljive. Poduhovljenje, ki je cilj meniha – in naj bi bilo po mnenju mnogih tudi ideal

Kazalo

PRVI DEL	7
Prvo poglavje: »Zemljo krast«	9
Drugo poglavje: Naša Gospa muzejev	41
Tretje poglavje: Peklenske muke	85
Četrto poglavje: Otroci s tržnice	159
DRUGI DEL	199
Prvo poglavje: Za visoko ceno	201
Drugo poglavje: Vode nasprotovanja	267
TRETJI DEL	303
Prvo poglavje: Magnetni sever	305
Drugo poglavje: Resnični sever	353
Tretje poglavje: Speči vulkan	397
Četrto poglavje: Slast svobode	439
Epilog	477
Spremna beseda	497

Do sedaj izšlo v zbirki BOŽJE OKOLJE:

- 1 POT POPOLNOSTI, Sv. Terezija Avilska/Leben
- 1 BOG GOVORI I., T. Smerkolj
- 1 BOG GOVORI II., T. Smerkolj
- 2 EVANGELJSKE MISLI B, Tone Smerkolj
- 3 UVAJANJE V MOLITEV, Romano Guardini
- 4 EVANGELJSKE MISLI C, Tone Smerkolj
- 5 BOG GOVORI SVOJEMU LJUDSTVU 1, Rafko Lešnik
- 6 NOTRANJI GRAD, Sv. Terezija Avilska
- 7 EVANGELJSKE MISLI A, Tone Smerkolj
- 8 BOG GOVORI SVOJEMU LJUDSTVU 2, Rafko Lešnik
- 10 LUČ NEVIDNE RESNICE, Thomas Merton
- (N) BOŽJE OKOLJE V ČLOVEKU, Jože Rajhman
- (N) DUHOVNI REALIZEM MALE TEREZIJE, Victor Sion
- 14 EVANGELIJ NA PREPIHU, Franc Cerar
- (N) FILOTEJA ALI UVAJANJE V BOGOLJUBNO ŽIVLJENJE, Sveti Francišek Saleški
- (N) MOZAIK, Zbrala Silva Trdina
- 15 TEMNA NOČ, Sv. Janez od Križa
- 16 PRIDIGAR PRED OGLEDALOM, Carlo M. Martini
- 17 LETO KRISTUSOVE SKRIVNOSTI, dr. France Oražem
- (N) TRPEČI ČLOVEK SE POGOVARJA Z BOGOM, Peter Lippert
- 12 VZPON NA GORO KARMEL, Sv. Janez od Križa
- 18 BITI DUHOVNIK, Gisbert Greshake
- 19 V BOŽJEM OBJEMU, nagovori o Visoki pesmi, Sv. Bernard
- (N) VSAKDANJE ŽIVLJENJE, krščansko življenje, Leon-Joseph kard. Suenens
- 21 DUHOVNA PESEM, Sv. Janez od Križa
- 22 ŽIVI PLAMEN LJUBEZNI, Sv. Janez od Križa
- 24 OBDARJENI S SVETIM DUHOM, dr. France Oražem
- 25 BESEDA DA BESEDO, Franc Cerar
- 26 TO DELAJTE V MOJ SPOMIN, dr. France Oražem
- 27 TEOTIM ALI RAZPRAVA O LJUBEZNI DO BOGA, Sv. Francišek Saleški
- 29 NIHČE NI OTOK, Thomas Merton
- 30 ŽIVLJENJSKE SMERNICE GOVORA NA GORI, France Rozman
- 31 ŽIVLJENJE JE VEČ KOT JED, Janez Marija Vianney
- 36 GORA SEDMIH POLIC, Thomas Merton